

Митний дайджест (квітень 2023 р.)

У квітні 2023 р. оцінка роботи митниці за трьома функціями була наступна: збір митних платежів, сприяння торгівлі, управління ризиками, а також інституційний розвиток.

Примітки: ● – нейтральна тенденція, ↓↑ – позитивна тенденція, ↓↑ – негативна тенденція.

ЗБІР МИТНИХ ПЛАТЕЖІВ

● **Митні платежі** платники податків за 4 міс. 2023 р. сплатили 132,2 млрд грн. Індикатив Мінфіну (133,8 млрд грн) виконано на **98,8 %**. Митні платежі за 4 міс. 2023 р. відносно 4 міс. 2022 р. (92,9 млрд грн) збільшилися на **+39,3 млрд грн, або на +42,3 %**.

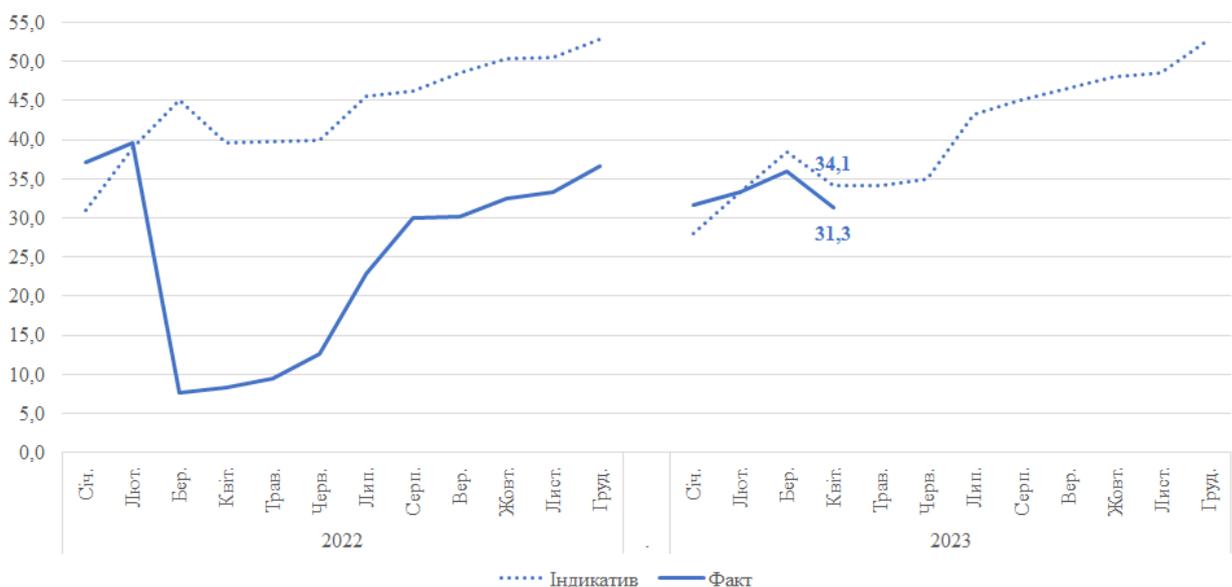
Зокрема платники податків у квітні 2023 р. сплатили 31,3 млрд грн митних платежів. Індикатив Мінфіну виконано на **91,7 %**. **Недовиконання прогнозного індикативу митних платежів триває другий місяць поспіль.** Митні платежі у квітні 2023 р. відносно квітня минулого 2022 р. (8,3 млрд грн) збільшилися на **+22,9 млрд грн, або в 3,8 рази**.

Основним джерелом митних платежів є ПДВ з ввезених товарів.

Значний приріст митних надходжень у квітні 2023 р. відносно квітня 2022 р. зумовлений низькою порівняльною базою другого повного місяця повномасштабної війни рф проти України.

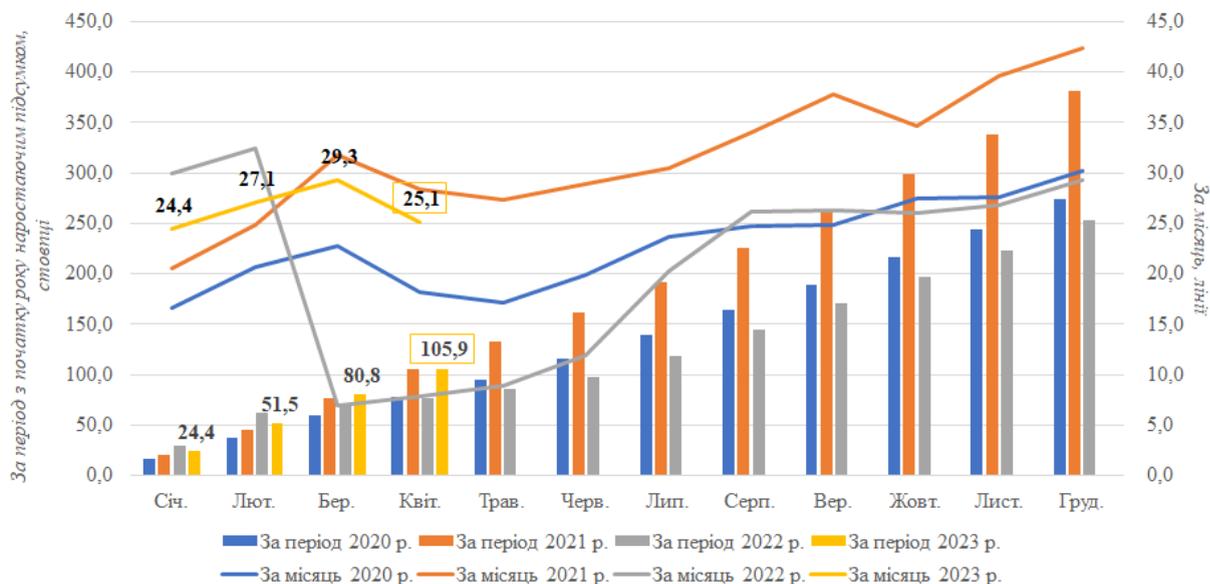
Зростання митних платежів відбулося завдяки збільшенню обсягу оподаткованого імпорту та збільшенню податкового навантаження, але було зменшене вищим обсягом наданих пільг.

Рис. 1. Прогнозні індикативні та фактичні митні платежі у 2022-2023 рр., млрд грн

Джерело: тут і далі побудовано за даними Державної митної служби України.

Рис. 2. Надходження ПДВ з ввезених на митну територію України товарів у 2020-2023 рр., млрд грн

↑↑↑ **Обсяги оподаткованого імпорту по вартості зросли за 4 міс. 2023 р. відносно 4 міс. 2022 р. (з 13,6 до 16,2 млрд дол. США). Зокрема, у квітні 2023 р. відносно квітня 2022 р. також зросли (з 1,6 до 3,7 млрд дол. США). Це позитивно вплинуло на динаміку митних платежів.**

↑ **Податкове навантаження на 1 кг оподаткованого імпорту товарів збільшилося за 4 міс. 2023 р. відносно 4 міс. 2022 р. (з 8,11 до 16,46 грн/кг). Зокрема, у квітні 2023 р. відносно квітня 2022 р. ПН також збільшилося (з 9,16 до 16,13 грн/кг). Це позитивно вплинуло на динаміку митних платежів.** Втім, з урахуванням курсового¹ чинника зростання ПН виглядатиме більш скромним.

↑↑↑ **Обсяг податкових пільг збільшився за 4 міс. 2023 р. відносно 4 міс. 2022 р. за всіма трьома основними видами платежів (ввізний ПДВ, акциз, мита). Зокрема, у квітні 2023 р. відносно квітня 2022 р. обсяг пільг також збільшився. Це негативно вплинуло на динаміку митних платежів.**

СПРИЯННЯ ТОРГІВЛІ

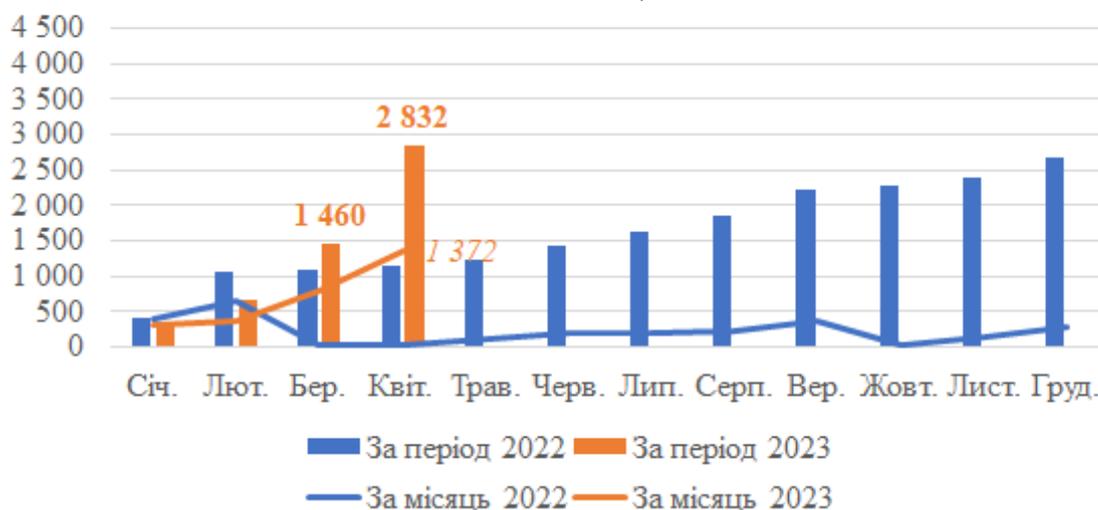
↓↓↓ **Середній час митного оформлення митних декларацій зменшився по імпорту за 4 міс. 2023 р. відносно 4 міс. 2022 р. (з 149 до 104 хвилин). Зокрема, у квітні 2023 р. відносно квітня 2022 р. також зменшився (з 126 до 99 хвилин). Це однозначно позитивна тенденція.**

↑↑↑ **Кількість оформлених транзитних декларацій збільшилася. У березні-квітні 2023 р. суттєво зросла кількість транзитних переміщень з**

¹ НБУ підвищив з 21.07.2022 р. фіксований офіційний курс на +25 % з 29,25 грн/дол. США (станом на квітень 2022 р.) до 36,57 грн/дол. США (станом на квітень 2023 р.).

України. Це насамперед пов'язано з вивезенням сільськогосподарської продукції із використанням декларації Т1. Використання декларації Т1 при ввезенні товарів в Україну також поступово зростає. **Це однозначно позитивна тенденція.**

Рис. 3. Кількість оформлених транзитних декларацій Т1UA (напрямок - вивезення)

↑ **Кількість АЕО, які отримали сертифікати, є малою із перспективою повільного збільшення.** Станом на 01.05.2023 р. Держмитслужбою надано авторизацію авторизованого економічного оператора (АЕО) одному підприємству, яке отримало авторизацію АЕО ще у 2021 р. У квітні 2022 р. та у квітні 2023 р., а також за період січень-квітень 2022 р. та 2023 р. не було надано жодної авторизації АЕО. На початок травня 2023 р. на стадії попереднього розгляду знаходиться 3 заяви про надання авторизації АЕО та на стадії оцінки відповідності – 2 заяви про надання авторизації АЕО. **Зважаючи на кількість АЕО в ЄС (18 210 станом на 01.01.2023 р.), перспектива збільшення перспектива збільшення буде дуже тривалою.**

↑ **Кількість підприємств, які отримали транзитні спрощення в розрізі окремих видів спрощень, є так само малою із перспективою повільного збільшення.** Після набрання чинності Законом України № 2510-ІХ від 15.08.2022 р. станом на 01.05.2023 р. Держмитслужбою надано 3 авторизації на застосування спрощень (2 авторизації на застосування спрощення «загальна гарантія» та 1 авторизація на застосування «звільнення від гарантії»).

У квітні 2022 р. не було надано жодної авторизації на застосування спрощення, у квітні 2023 р. – 1 авторизацію на застосування спрощення «загальна гарантія». За період січень-квітень 2022 р. не було надано жодної авторизації на застосування спрощення, за період січень-квітень 2023 р. надано 2 авторизації застосування спрощення «загальна гарантія».

На початок травня 2023 р. на стадії попереднього розгляду знаходиться 2 заяви про надання 2 авторизацій на застосування спрощень та на стадії оцінки відповідності – 2 заяви про надання 5 авторизацій на застосування спрощень. **Зважаючи на кількість бізнесів в Україні, що займаються експортом-імпортом (близько 180 тис.), перспектива збільшення буде дуже тривалою.**

УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ

↑ **Кількість поданих до митного контролю та митного оформлення митних декларацій, за якими АСУР визначено митні формальності, істотно збільшилася у квітні 2023 р. відносно квітня 2022 р.: за напрямком «перевірка документів» – майже втричі; за напрямком «митний огляд» – майже вчетверо; за напрямком «взяття проб та зразків» – вдесятеро. Основною причиною є зростання обсягів оподаткованого імпорту. Втім, темп зростання кількості проблемних декларацій є вищим від темпу зростання оподаткованого імпорту.**

↑ **Незавершення митного оформлення.** За 4 міс. 2023 р. відносно 4 міс. 2022 р. загальна кількість митних декларацій, по яких наявні картки відмови, збільшилася у 1,7 рази (з 8 320 до 14 286), зокрема найчастіше через причину за кодом «0201» - прийняття митним органом рішення про коригування митної вартості товарів – в 1,5 рази (з 2 697 до 4 114). У квітні 2023 р. відносно квітня 2022 р. їх кількість збільшилася у 3,5 рази (з 978 до 3 392), зокрема найчастіше через причину за кодом «0201» – в 8,5 разів (з 114 до 965). **Основною причиною є зростання обсягів оподаткованого імпорту. Втім, темп зростання кількості карток відмови є вищим від темпу зростання оподаткованого імпорту.**

• **Розгляд скарг на протоколи про порушення митних правил.** За 4 міс. 2023 р. відносно 4 міс. 2022 р. кількість перевірок законності та обґрунтованості постанов митниць зменшилася (з 21 до 5 постанов). Зокрема, у квітні 2023 р. відносно квітня 2022 р. їх кількість також зменшилася (з 6 до нуля). Причому, за 4 міс. 2023 р. 8 скарг залишено без розгляду з пропуском строку оскарження та з інших причин. **За браком детальних даних щодо скарг від оцінки тенденції варто утриматися.**

↑↑↑ **Доручення від правоохоронних органів на проведення оглядів (переоглядів) товарів та транспортних засобів кратно збільшилися за 4 міс. 2023 р. відносно 4 міс. 2022 р. в 25,5 разів (з 138 до 3 517 доручень). Зокрема, у квітні 2023 р. відносно квітня 2022 р. їх кількість збільшилася в 68 разів (з 15 до 1 024 доручень). Водночас зросла кількість об'єктів контролю. Зростання відбулося за всіма правоохоронними органами (СБУ, Нацполіція, БЕБ, ДБР, органи прокуратури) із єдиним виключенням Державної прикордонної служби України (доручень за 4 міс. 2023 р. не було). Попри зростання кількісних та вартісних обсягів оподаткованого імпорту настільки **стрімке зростання кількості доручень та об'єктів контролю може****

свідчити про надмірне втручання правоохоронних органів у роботу митних органів.

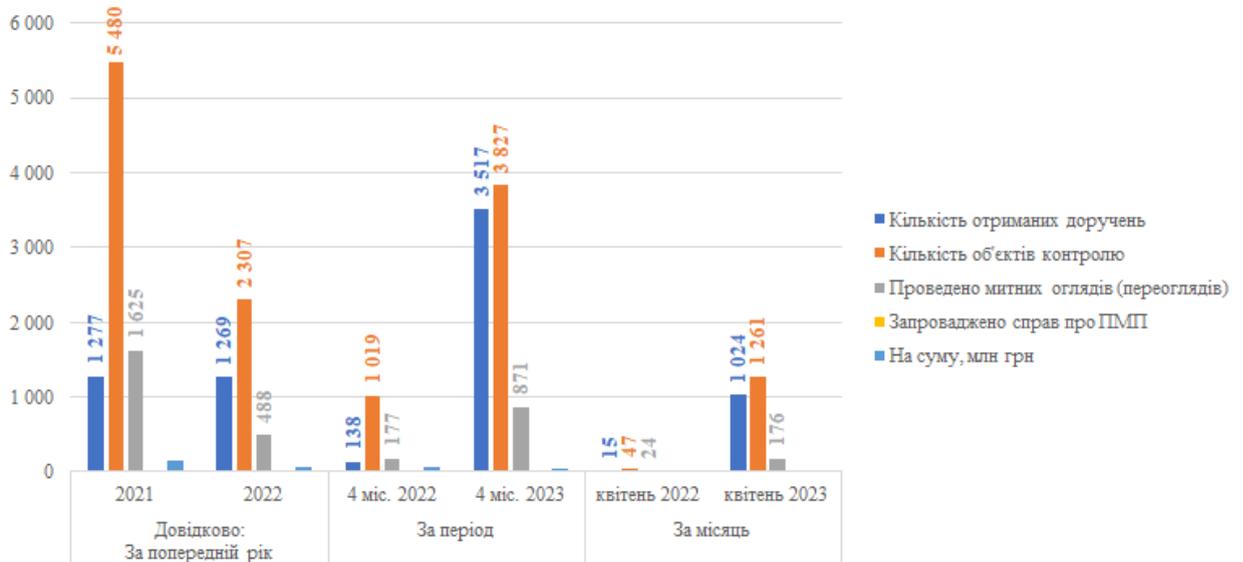

Рис. 4. Кількість та результати проведених митницями Держмитслужби митних оглядів (переоглядів) товарів, транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України у 2021-2023 рр.

↑ **Порушення митних правил (ПМП) зменшилося відносно минулого періоду, але зросло відносно минулого місяця.** За 4 міс. 2023 р. відносно 4 міс. 2022 р. кількість ПМП зменшилася на **-64,0 %** (з 10 492 до 3 774). Зокрема, за найчастішим ПМП за статтею 483 *переміщення або дії, спрямовані на переміщення товарів через митний кордон України з приховуванням від митного контролю* кількість порушень зменшилася в 12 разів (з 5 246 до 437). У квітні 2023 р. відносно квітня 2022 р. кількість порушень митних правил збільшилася на **+22,0 %** (з 826 до 1 008).

ІНСТИТУЦІЙНИЙ РОЗВИТОК (оцінка «добре»)

↑↑ **Дисциплінарні стягнення збільшилися за 4 міс. 2023 р. відносно 4 міс. 2022 р. (з 59 до 169 стягнень).** Зокрема, у квітні 2023 р. відносно квітня 2022 р. їх кількість також збільшилася (з 11 до 36 стягнень). Основним видом дисциплінарних стягнень є догани та зауваження. Також зросла кількість кримінальних проваджень за злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг, за якими вручено підозри посадовим особам митних органів. **Це може свідчити про очищення Держмитслужби від недобросовісних працівників.**